

БЕКІТЕМІН:

**ДпҚББД ШҚ ҒӘ «Дарын»
орталығының директоры**

Г.Рахимжанова

2022 ж.

**«Табиғатты аяла» жас өлкетанушылар, экологтар мен
табиғат зерттеушілерінің облыстық форумын өткізу
ережесі**

1. Жалпы ережелер

1. «Табиғатты аяла» жас өлкетанушылар, экологтар мен табиғат зерттеушілерінің облыстық форумын өткізу ережелері (бұдан әрі – Форум) оның мақсатын, міндеттерін, қаржыландыруын, ұйымдастыру форматын, өткізу тәртібін, қатысушылар мен жеңімпаздарын анықтайды.

2. Форумның ұйымдастырушылары Шығыс Қазақстан облысының білім басқармасы, «Дарындылық пен қосымша білім беруді дамытудың Шығыс Қазақстан ғылыми-әдістемелік «Дарын» орталығы» (бұдан әрі – ДпҚББД ШҚ ҒӘ «Дарын»).

3. Форум **қашықтық форматта** өткізіледі.

4. Форумның мақсаты білім алушыларды табиғатты қорғау қызметіне тарту, экологиялық мәдениетті және туған өлке табиғатына экологиялық бағдарланған қатынасты тәрбиелеу.

5. Форумның міндеттері:

- қоршаған ортаны қорғау міндеттерін шешуде олардың кәсіби өзін-өзі анықтауына ықпал ету, білім алушыларды практикалық қатысуға тарту үшін жағдай жасау;
- білім алушылардың табиғи және жасанды экожүйелерді зерттеу мен сақтау бойынша қызметіне қызығушылықтарын қолдау;
- білім алушылар мен педагог қызметкерлер арасында шығармашылық байланысты орнату және жұмыс тәжірибесімен алмасу;
- еліміздің жас тұрғындарында экологиялық мәдениетті және адамзат алдында тұрған ғаламдық мәселелер тарапынан белсенді өмірлік ұстанымды қалыптастыру;
- балаларды іс-шараларға араластыру арқылы қосымша білім беру жүйесіндегі қамтылуын көтеруге жағдай жасау.

6. Форумды ұйымдастырушылар ұйымдастыру комитетінің және әділ қазылар алқасының құрамын қалыптастырады, тікелей өткізуді жүзеге асырады, нәтижелерді талдайды және қорытындысын шығарады.

2. Форумды өткізу мерзімі мен орны

7. Бұқаралық іс-шараларға қатысу арқылы балалардың қосымша біліммен қамтуын арттыру үшін Форум үш кезеңде өткізіледі:

Бірінші кезең (іріктеу) – мектепшілік Форум;

Екінші кезең (іріктеу) – аудандық / қалалық Форум;

Үшінші кезең (қорытынды) – Облыстық Форум (**20-21 сәуір, 2022 жыл, қашықтықтан**).

8. Форумның іріктеу кезеңдерін өткізу мерзімдері аудандық (қалалық) білім бөлімдері басшыларының, мамандандырылған білім беру ұйымдары директорларының бұйрықтарымен анықталады.

9. Білім бөлімдері басшыларының және дарынды балаларға арналған мамандандырылған мектеп директорларының қолы қойылған қатысу туралы хатты және конкурстық жұмыстарды ұйымдастыру комитетіне **2022 жылдың 8 сәуіріне дейін** Өскемен қ., Абай даңғылы 21, ДпҚББД ШҚ ҒӘ «Дарын» орталығына жолдау қажет, тел. 8 (7232) 75-15-53, e-mail: turismvko@mail.ru.

10. Өтінімге мыналар қоса тіркеледі:

1) Форумның аудандық/қалалық кезеңдері жеңімпаздарының Форумның облыстық кезеңіне өтінімі (Қосымша 1);

2) қатысушылардың жеке басын куәландыратын құжаттардың сканерленген көшірмелері;

3) www.youtube.com сайтына жүктелген бейнематериалдардың сілтемесі;

11. Әр қатысушы бір ғана өтінім жібере алады. Бір қатысушы бір ғана жұмысты көрсете алады. Бір жұмысты бір қатысушы ғана жолдай алады.

12. Форумға жіберілген жұмыстар қайтарылмайды. Форум ұйымдастырушылары қатысушылардың жұмыстарын авторын көрсету арқылы БАҚ жариялауға құқылы.

3. Форум қатысушылары

13. Форумға аудандық/қалалық іріктеу кезеңдерінен өткен жалпы орта білім беретін мектептер мен қосымша білім беру ұйымдарының оқушылары қатысады.

Қатысушылардың жасы: 12-17 жастағы оқушылар (2022 жылдың мамыр-маусым айларында!)

14. Топтың құрамы әр аудан/қаладан 10 оқушы және 1 өкіл болуы қажет.

4. Форумды өткізу шарты мен тәртібі

15. Форум санитарлық-эпидемиологиялық қауіпсіздік нормаларын, дезинфекция, кварцтау, желдету режимін сақтау, адамдардың жаппай жиналуына жол бермеу арқылы немесе қашықтан өткізіледі.

16. Форум келесі номинациялар бойынша өткізіледі:

1. «Қазақстанның флорасы мен фаунасының 3D атласы» номинациясы – жас экологтардың 3D атласын жасауы. Флора мен Фауна өкілдерінің 3D-форматтағы көлемді макетін жасау (қызыл кітап, эндемиктер және т. б.).

Көлемді орналасу объектінің барлық ботаникалық, анатомиялық ерекшеліктерін көрсету керек, яғни біз өсімдіктерді өз ерекшеліктерімен бейнелейміз: жапырақтардың пішіні, олардың тамырлары, тамырлардың көрінісі,

гүлдің құрылымы, жануарларда тұмсықтың немесе табанның құрылымын, жануардың түс ерекшеліктерін және т. б. толық көрсету қажет Жұмыс бағыты – SketchUp, Blender, Tinkercad.com (1 қатысушы).

Бейнероликтің ұзақтығы 7 минуттан аспау қажет.

Бағалау өлшемдері:

- Құрылымы. Материалдың логикалық мазмұны;
- Жұмыстың зертеулілігі;
- Мазмұнның сапасы;
- Жұмыстың 3-D форматы (жұмыс жасалатын бағдарламалар SketchUp, Blender, Tinkercad.com)
- Шығармашылығы, түпнұсқалылығы;
- Иновациялық жаңашылығы;
- Бейнематериалдың техникалық сапасы: бейнесі, дауысы және т.б.;
- Тақырыптың ашылуы. Номинацияға сәйкестігі.

Жеке қатысу.

Конкурсқа бейнеролик ұсыну қажет.

2. «Zhasyl El» номинациясы – зерттеу жобаларының байқауы келесі бағыттар бойынша өткізіледі:

- қалалық орта экологиясы, әлеуметтік экология, адам экологиясы – ауаның, көліктің, көгалдандырудың және т. б. ластану мәселелерін шешу жолдары (1 қатысушы);

- инновациялық «жасыл» жобаларды әзірлеу, енгізу, ынталандыру және насихаттау практикасы (1 қатысушы);

Жобаны қорғау уақыты – көрсететін материалды (макеттер, үлгілер, видео және т.б.) қолдануымен 7 минуттан аспауы тиіс.

Бағалау өлшемдері:

- Зерттелетін мәселенің өзектілігі мен жаңалығы;
- Жүргізілген зерттеулердің дәрежесі мен көлемі;
- Шығармашылығы, түпнұсқалылығы;
- Қойылған міндеттерді орындау нәтижелілігі;
- Жұмыстың практикалық маңыздылығы;
- Жұмысты әрлендіруі.
- Бейнематериалдың техникалық сапасы: бейнесі, дауысы және т.б.;
- Тақырыптың ашылуы. Номинацияға сәйкестігі.

Жеке қатысу.

Конкурсқа жобаны қорғауға арналған бейнеролик немесе бейнепрезентация ұсыну қажет.

3. «Экотеатр» номинациясы – экология туралы шағын спектакльдермен бейнероликтер байқауы (4 қатысушы). Экотеатр – экология мен өнерді біріктіреді. Өртістер мен көрермендер сахна өнерінің көмегімен экологияға енеді.

Ұзақтығы 10 минуттан аспайды.

Бағалау өлшемдері:

- Тақырыптың өзектілігі, жаңашылдығы, идеясы;
- Мазмұны;

- Актерлық шеберлігі;
- Репертаурдың күрделілігі;
- Костюм;
- Декорация;
- Техникалық және музыкалық сүйемелдеуі;
- Бейнематериалдың техникалық сапасы (бейне, дауыс, т.б.);
- Тақырыптың ашылуы. Номинацияға сәйкестігі.

4. «Eko-Bolashak» номинациясы – көркейту, көгалдандыру бойынша жүргізілген экологиялық жұмыстар, өткізілген экологиялық акциялар, жылыжай, мектеп жанындағы оқу-тәжірибелік телімдер, мектеп орман шаруашылығы бойынша видеороликтер презентациясы (**1 қатысушы**).

Презентация ұзақтығы – 5 минуттан аспауы тиіс.

Аталған сайысқа әр түрлі графикалық әдіс-тәсілдер, анимациялар, компьютерлік графикалар мен музыкалық сүйемелдеулер қолдануға болады.

Бағалау өлшемдері:

- Стилдік қолданулар;
- Креативтілігі;
- Мазмұны;
- Әлеуметтік маңыздылығы;
- Техникалық және музыкалық сүйемелдеуі;
- Бейнематериалдың техникалық сапасы (бейне, дауыс, т.б.);
- Тақырыптың ашылуы. Номинацияға сәйкестігі.

Топтық қатысу.

Конкурсқа жобаны қорғауға арналған бейнеролик ұсыну қажет.

5. «GREEN OASES» номинациясы – ландшафтық жобалар байқауы (1 қатысушы). Байқау жұмысы – мектеп ауласының, балабақшаның немесе басқа білім беру ұйымының ландшафттық дизайны. Дизайн өлшемдері 50х50 см-ден артық емес, материалды таңдау еркін.

Жұмысты қорғау 5 минуттан аспау қажет.

Жұмысқа заттаңба (этикетка) (10х15 см) қоса тіркеледі, онда жұмыстың аталуы, қатысушының Т.А.Ә., жасы, білім беру ұйымы, қала, аудан, облысы көрсетіледі.

Бағалау өлшемдері:

- Тақырыптың өзектілігі, жаңашылдығы, идеясы;
- Композициясы;
- Орындау техникасы мен сапасы;
- Жобаның эстетикалық көркемдігі;
- Креативтілік. Түпнұсқалылығы;
- Өсімдік материалының тіршілігін қамтамасыз ету;
- Тақырыптың ашылуы. Ландшафтық жобаны орындау сапасы.

Жеке қатысу.

Конкурсқа жобаны қорғауға арналған бейнеролик ұсыну қажет.

6. «Туған өлкенің бояулары» номинациясы – электрондық экологиялық ашық хат (1 қатысушы).

Бұл номинацияда кез келген графикалық редактордың көмегімен (фотосуреттер, картиналар, портреттер, суреттер, коллаждар және т.б.) орындалған мәтінмен (экологиялық күнтізбе, көркемдік дәйексөздер, поэзиялық, ғылыми-көпшілік шығармалардан, ғалымдардың тұжырымдары, жазушылардың, авторын көрсете отырып, ақындардың экология туралы, адамның қоршаған ортамен қарым-қатынасы, табиғатты қорғау және оның сұлулығы туралы мәлімдемелері, ұрандар, үндеулер және т. б.) қоса ұсынылған суреттер қабылданады.

Файл параметрлері (Электронды экологиялық ашықхат): JPG форматы.

Көлемі – 5 мб.

Бағалау өлшемдері:

- Тақырыптың өзектілігі, жаңашылдығы, идеясы;
- Композициясы;
- Орындау техникасы мен сапасы;
- Креативтілік. Түпнұсқалылығы;
- Тақырыптың ашылуы. Номинацияға сәйкестігі.
- Мәтіннің визуалдық әсемдігіне сәйкестігі.

Жеке қатысу.

Конкурсқа ұсынылады:

- 1) Электронды экологиялық ашықхат;
- 2) Жұмыс жүргізілу кезінде түсірілген фотолар (кем дегенде 7 сурет);
- 3) Мәтіндік түсініктеме: жұмыс аты, автордың аты-жөні, техникалық орындалуы, мазмұнының түсініктемесі.

17. Кәмелетке толмағандардың демонстрациялық жұмысы үшін рұқсат етілмеген, жануарларға қатыгездікпен қарау бойынша эксперименттер жүргізілетін, адам мен жануарлардың денсаулығына зиянды заттар (улы, радиоактивті, зерттелмеген, канцерогенді заттары бар зерттелмеген биологиялық белсенді қосылыстар) қолданылатын жабдықтарды пайдаланатын жобаларға қатысуға жол берілмейді.

Плагиатқа, бұрмалауға жол берілмейді.

5. Форумның қорытындысын шығару және жеңімпаздарды марапаттау

18. Кәсіби қазылар алқасы байқау жұмыстарын Форумның бағалау өлшемдеріне сәйкес бағалайды. Қазылар алқасының шешімі түпкілікті және хаттамамен ресімделеді.

19. Форумның қорытындысы бойынша қазылар алқасының мүшелері жеңімпаздарды анықтайды. Жеңімпаздар номинациялар бойынша I, II, III дәрежедегі дипломдармен марапатталады. Барлық қатысушыларға Форумға қатысканы туралы сертификаттар беріледі.

20. Номинациялар бойынша барынша жоғарғы балл жинаған қатысушылар 2022 жылдың маусым айында өтетін «Табиғатты аяла» жас өлкетанушылар,

экологтар мен табиғат зерттеушілерінің Республикалық форумына жолдама алады.

Сұрақтар бойынша 8 (7232) 75-15-53 тел хабарласа алады.

6. Форумды қаржыландыру

21. Форумды қаржыландыруды бекітілген сметаға сәйкес ДпҚББД ШҚ ҒӘ «Дарын» орталығы жүзеге асырады.

**«Табиғатты аяла» жас өлкетанушылар, экологтар мен табиғат зерттеушілерінің
облыстық форумына қатысуға өтінім
20-21 сәуір, 2022 жыл.**

Аудан/қала _____ тобы

Номинация	Жұмыс тақырыбы	Орандаушының толық аты –жөні	Туған жылы, айы, күні	Сыны бы	Білім беру мекемесі	Қатысушының мекен жайы, эл. поштасы, байланыс телефоны	Әлеуметтік жағдайы (көпбалалы, азқамтылған, т.б.)	Жоба жетекшісінің толық аты-жөні, жұмыс орыны, лауазымы, байланыс тел. эл. поштасы
«Қазақстанның флорасы мен фаунасының 3D атласы»								
«Zhasyl El» қалалық орта экологиясы, әлеуметтік экология, адам экологиясы – ауаның, көліктің, көгалдандырудың және т. б. ластану мәселелерін шешу жолдары (1 қатысушы)								
«Zhasyl El» инновациялық «жасыл» жобаларды әзірлеу, енгізу, ынталандыру және насихаттау практикасы (1 қатысушы)								

«Экотеатр» (4 қатысушы)								
«Еко-Bolashak» (1 қатысушы)								
«GREEN OASES» (1 қатысушы)								
«Туған өлкенің бояулары» (1 қатысушы)								

Топ жетекшісі: (Т.А.Ж., жұмыс орны, лауазымы, ұялы телефоны)

Білім бөлімінің басшысы/директор_____

(Т.А.Ж., қолы, мөрі)